

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایران شهر	 <p>دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران معاونت غذا و دارو آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی</p>
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

نکات کلی

- اطلاعات مربوط به نمونه (شامل نام کامل نمونه ، تاریخ نمونه برداری ، تاریخ تولید و انقضاء ، سری ساخت و شماره پروانه بهداشتی ساخت درج شده روی بسته بندی نمونه و نام مرکز نمونه بردار) توسط نمونه بردار در دفتر تحویل نمونه و سامانه لیمز ثبت گردد.
- محل نمونه برداری ، آدرس، علت نمونه برداری، شکل ارسال نمونه، موارد شکایت و مسمومیت در فرم ارسال نمونه باید به صورت کامل و دقیق درج شود.
- منظور از قابلیت مصرف، انجام کلیه آزمون ها (شیمی و میکروبی) بر اساس مراجع مربوطه می باشد. در صورت درخواست فقط یک مورد یا فقط یک آزمون، نوع آزمون مربوطه درج شود.
- در صورت تفاوت تاریخ نمونه برداری و تاریخ تحویل نمونه حتما باید تاریخ نمونه برداری نیز ذکر گردد.
- در صورت ارسال نمونه های مشکوک به مسمومیت، گزارش کامل آن باید به پیوست همراه نمونه به آزمایشگاه ارسال گردد.
- بدلیل اینکه نمونه های مشکوک به مسمومیت باید سریع و در همان روز آزمایش شوند، قبل از ارسال نمونه جهت اطلاع و هماهنگی های لازم با آزمایشگاه تماس گرفته شود.
- پذیرش نمونه ها در روزهای کاری (شنبه تا چهارشنبه) از ساعت ۸ الی ۱۲:۳۰ انجام می شود.
- نمونه های شیمی در تمام روزهای کاری و نمونه های میکروبی همه روزه به غیر از چهارشنبه پذیرش می شود.
- نمونه هایی که تاریخ انقضاء کمتر از ۶ روز دارند در روزهای شنبه و یکشنبه در آزمایشگاه پذیرش می شوند.
- در ارسال نمونه به آزمایشگاه به تاریخ انقضاء آن توجه شود.
- کلیه نمونه های ارسال شده به آزمایشگاه جهت انجام آزمون باید دارای تاریخ تولید، انقضاء، پروانه ساخت و خصوصا سری ساخت یکسان باشند.

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایرانشهر	
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

- در صورت نمونه برداری از نمونه های دارای مشخصات بهداشتی که در اوزان بالا در سطح عرضه وجود دارند، حتما باید نام کامل نمونه و واحد تولیدی، تاریخ تولید و انقضاء، پروانه ساخت در دفتر تحویل نمونه درج شود و در صورت امکان برچسب آن به ارسال نمونه ضمیمه گردد.
- از برچسب مناسب یا جوهر مخصوص برای نوشتن روی شیشه ها استفاده شود بطوریکه پاک نگردد.
- آزمایشگاه از پذیرش نمونه بدون حضور کارشناس مرکز مربوطه معذور است.
- در مورد نمونه های نان و نمک حتما محل دقیق نمونه گیری (شهر یا روستا) ذکر شود.
- نمونه های آرایشی و بهداشتی حتما باید با بسته بندی خود ارسال گردند.
- در خصوص نمونه های شکایتی باید کپی شکایت کتبی فرد یا افراد حقیقی یا حقوقی ضمیمه نامه گردد و چنانچه شکایت به صورت تلفنی ضبط گردیده است باید توضیحات کامل در مورد علت شکایت توسط کارشناس نمونه بردار قید گردد.
- در صورت عدم رعایت هر یک از قوانین ماده ۱۱ بر روی بسته بندی نمونه ارسالی، آزمایشگاه مجاز است نمونه را بدون انجام آزمون مردود اعلام نماید.
- بدیهی است آزمایشگاه بدلیل عدم رعایت هر یک از آیتم های فوق از پذیرش نمونه معذور می باشد.

مراجع آزمون ها

- ۱- بر اساس استانداردهای ملی ایران
- نمونه های کارخانه ای دارای پروانه ساخت، پروانه بهره برداری، تاریخ تولید و انقضاء که دارای استاندارد می باشند، براساس استانداردهای ملی موجود مورد آزمون قرار می گیرند.
- ۲- بر اساس دستورالعمل و ضوابط اداره کل نظارت بر مواد غذایی، آرایشی- بهداشتی

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایران شهر	
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

– نمونه های غیر کارخانه ای که در سطح عرضه تولید شده و فاقد مشخصات بهداشتی می باشند و یا نمونه های کارخانه ای که برای آنها استاندارد دی تدوین نشده است بر اساس دستورالعمل و ضوابط اداره کل نظارت بر مواد غذایی، آرایشی- بهداشتی مورد آزمون قرار می گیرند.

۳- نظر کارشناسی

– در صورت عدم وجود استاندارد ملی و یا دستورالعمل و ضابطه اداره کل نظارت، نمونه ها با نظر کارشناسی (برگرفته از برگه آنالیز یا پروانه ساخت نمونه های کارخانه ای مشابه، برگه آنالیز نمونه های وارداتی، یا با استفاده از دستورالعمل های داخلی آزمایشگاه برگرفته از مراجع معتبر و مقالات) مورد آزمون قرار می گیرد.

بخش میکروب شناسی

نکات کلی

- نمونه های نامنطبق که مجددا جهت آزمون های میکروبی به آزمایشگاه ارسال می شود باید در شرایط استریل (همراه داشتن چراغ الکی و ...) و در شیشه های استریل نمونه برداری شوند. نمونه برداری باید به نحوی انجام شود تا آلودگی ثانوی از فرد نمونه گیر، وسایل نمونه گیری و یا محیط به نمونه وارد نشود.
- در هر شیشه استریل (بدلیل تفاوت در آزمایش) باید یک نوع نمونه وجود داشته باشد.
- نوع خامه (شیرین شده- ترش- پاستوریزه ...) حتما باید ذکر شود.
- نمونه های فاسد شدنی و نمونه های فریزری جهت آزمون میکروبی حتما باید در یخدان در مجاورت یخ سرعیا به آزمایشگاه انتقال داده شوند.
- انتخاب نمونه باید هدفمند و از مواد غذایی با احتمال آلودگی بالا بر اساس احتمال وجود باکتری های بیماری زا در مواد غذایی باشد.
- در نمونه برداری از شربت ها و سس ها حتما از دست ساز بودن و یا کارخانه ای بودن آن ها باید اطمینان حاصل شود.
- برخی از نمونه ها مانند انواع روغن، جوش شیرین، نان و نمک آزمون میکروبی ندارند.

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایرانشهر	 <p>دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر معاونت غذا و دارو آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی</p>
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

- نمونه های ساندویچ در بسته بندی مناسب به آزمایشگاه ارسال و لیبل مشخصات بر روی بسته بندی درج گردد.

- نمونه ماست فله در ظرفی که به مشتری عرضه می شود پذیرفته می شود.

نحوه انتقال

- نمونه های فاسد شدنی حتما در مجاورت یخ در یخدان به آزمایشگاه منتقل گردد.

- شیشه های استریل نباید شکسته و یا ترک خورده باشند.

- بعد از اخذ نمونه، درب شیشه تا هنگام تحویل به آزمایشگاه نباید باز شود.

- نمونه های مایع نمونه برداری شده نباید از شیشه ها بیرون ریخته شده باشند.

- کلیه نمونه های کارخانه ای با توجه به شرایط نگهداری مندرج بر روی بسته بندی باید به آزمایشگاه ارسال شود.

- بسته بندی نمونه ها نباید باز شده یا دارای شکاف باشد.

میزان نمونه گیری

- برای اکثر نمونه های احتیاج به ۳۵-۳۰ گرم نمونه جهت آزمون، ۳۵-۳۰ گرم جهت شاهد و ۳۵-۳۰ گرم جهت تکرار آزمون می باشد.

- برای انجام آزمون کامل سالاد های فصل به ۱۲۰ گرم نمونه احتیاج می باشد.

- جهت آزمون میکروبی نمونه های کارخانه ای، از هر نمونه باید سه عدد (جهت آزمون، شاهد و تکرار) به آزمایشگاه منتقل شود.

- بدلیل انجام آزمون در دماهای مختلف برای شیر استریل به چهار نمونه و برای انواع کنسروها به پنج نمونه احتیاج می باشد.

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایران شهر	 <p>دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک معاونت غذا و دارو آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی</p>
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

- در مورد نمونه آب های بسته بندی و عرقیات به ۴/۵ لیتر نمونه احتیاج می باشد. (۱/۵ لیتر جهت آزمون، ۱/۵ لیتر جهت شاهد و ۱/۵ لیتر جهت تکرار)
- جهت نمونه برداری از کالباس در صورت عدم امکان برداشتن یک رول کامل، از کالباس در شرایط استریل در شیشه استریل نمونه برداری شود. و مشخصات بسته بندی بطور کامل ذکر گردد و یا از رول های کوچکتر نمونه گیری شود.
- جهت نمونه برداری از سوسیس حتما شش قطعه پشت سرهم بدون برش باید به آزمایشگاه تحویل داده شود و مشخصات بسته بندی بطور کامل ذکر گردد.

بخش شیمی

آزمون های شیمی با توجه به نوع نمونه در چهار بخش زیر انجام می پذیرد:

- شیمی مواد غذایی
- شیمی آرایشی - بهداشتی

نکات کلی

- نمونه برداری باید هدفمند و جهت دار باشد.
- استفاده از شیشه استریل برای نمونه های میکروبی الزامی می باشد و برای نمونه های شیمی با توجه به هزینه گزاف استریلیزاسیون لزومی به نمونه برداری در شرایط استریل (به عنوان مثال نمونه شیرینی جهت آزمون رنگ) نیست.

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایران شهر	
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	

- نمونه نان از نظر جوش شیرین و میزان نمک بررسی می شود.
- دقت شود نان بربری با رومالی که به طور جداگانه آورده می شود یکی باشد.
- جوش شیرین در خمیر نان بدلیل اینکه باید قبل از ۲۴ ساعت بعد از تهیه آزمایش شود، تا قبل از ساعت ۱۰ صبح چهارشنبه پذیرفته می شود.
- نمونه زولبیا- بامیه از نظر میزان پراکسید و وجود رنگ حائز اهمیت می باشند. برای تعیین میزان پراکسید، نمونه برداری از روغن پخت انجام شود.
- درب نمونه هایی که در شیشه نمونه گیری می شود، باید کاملا محکم بسته شود.
- نمک به صورت فله پذیرش نمی شود.
- نمک های بدون ید از نظر میزان ید نمونه برداری نشود.

نحوه انتقال

- کلیه نمونه ها بسته به طبیعت و خواص فیزیکی آنها نمونه برداری و در شرایط مناسب و بهداشتی در اسرع وقت به آزمایشگاه تحویل گردد.
- نمونه های کارخانه ای باید با توجه به شرایط نگهداری مندرج به روی بسته بندی به آزمایشگاه ارسال شوند.
- بسته بندی نمونه ها نباید باز شده، یا دارای شکاف باشند.

میزان نمونه گیری

- جهت آزمون شیمی در هر بخش، معمولا از هر نمونه باید سه عدد (جهت آزمون، شاهد و تکرار) به آزمایشگاه منتقل شود. لازم به توضیح مجدد است هر یک از سه بخش ذکر شده در آزمایشگاه شیمی برای انجام آزمون احتیاج به سه عدد نمونه مجزا دارند.
- نمونه های مایع کمتر از ۵۰۰ میلی لیتر و نمونه های جامد کمتر از ۵۰۰ گرم نمونه برداری نشود.

FLI-SOP	آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی ایران شهر	 <p>دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران معاونت غذا و دارو آزمایشگاه کنترل مواد غذایی و بهداشتی</p>
تاریخ صدور:	دستورالعمل نحوه پذیرش نمونه	